

**RECENZIO PAPP ZSUZSANNA
„MOZGÁSTERÁPIÁK GYERMEKEKNEK” CÍMŰ KÖNYVÉRŐL**

A recenzió szerzője:

Nagyné Klujber Márta¹ (PhD)
Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
(Magyarország)

Lektor:

Mező Katalin (PhD)
Debreceni Egyetem (Magyarország)

A szerző e-mail címe:

klujber.marta@gmail.com

Nagyné Klujber Márta (2020): Recenzió Papp Zsuzsanna „Mozgásterápiák gyermekeknek” című könyvéről. *Különleges Bánásmód*, 10. (2). 105-107. DOI [10.18458/KB.2024.2.105](https://doi.org/10.18458/KB.2024.2.105)



A recenzió alapjául szolgáló mű bibliográfiája:

Papp Zsuzsanna (2021): *Mozgásterápiák gyermekeknek*. Pactum Kiadó, Budapest. ISBN 9786150086668

Kulcsszavak: gyógypedagógia, (mozgás)terápia, iskolaérettség

Diszciplína: neveléstudomány

Bibliography of the work on which the review is based:

Papp, Zsuzsanna (2021): *Movement Therapies for Children*. Pactum. Budapest. ISBN 9786150086668

Keywords: special education, movement therapies, school readiness

Discipline: pedagogy

¹ Nagyné Klujber Márta (PhD). Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (Magyarország). E-mail cím: klujber.marta@uni-eszterhazy.hu. ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-4409-8449>

A mozgásterápiák széles körének áttekinthetősége, a gyermekek számára azok kiválasztásának szempontjai az utóbbi néhány évben több munkában kaptak hangsúlyt a gyógypedagógiai szakmai körökben. Előrelépések történtek az elérhető eljárások összehasonlításában, többek között hiánypótló szakmai protokoll (Szvatkó és mtsai, 2021), a terápiák területi elérhetőségét felmérő kutatások (Kereki és Lannert, 2009; Kereki, 2015; Nagyné Klujber, 2021), illetve a terápiás szemléletről szóló szakcikkek (Gerebenné, 2022) is napvilágot láttak ezidő alatt. Annak ellenére, hogy múltjuk már jelentős időtávra tekint vissza a szakmában, a mozgásterápiák összevetése, hogy kinek és milyen életkorban ajánlottak, mely területek fejlesztésére, terápiájára irányulnak, ilyen összehasonlító munkák nélkül nehezen valósulhat meg. Azok, akik az egyes terápiákat elvégzik, továbbá különösen azok a szakemberek, akik szakértői bizottságokban tevékenykednek, gyakran kerülhetnek olyan helyzetbe, hogy ezeket az eljárásokat a hozzájuk forduló gyermekek esetében ajánlaniuk kellhet.

Papp Zsuzsanna szerző gyógypedagógus, mozgásterápiás végzettséggel rendelkezik, saját érdeklődésétől, a mozgásterápiák közötti eligazodás igényétől vezérelve, a tanulásban akadályozottak populációja számára nyújtható terápiák területén szeretett volna átlátható képet alkotni könyvével. Kiemelt célja a leggyakoribb mozgásterápiák összehasonlítása volt. Ehhez egyedi módszert választott, amely munkáját sajátossá teszi: interjúkat készített az egyes eljárások szakértőivel, az egyes módszerek autentikus képviselőivel, amelyek a következők: az Alapozó terápia, DSGM terápia, DSZIT, HRG, TSMT, INPP, Kulcsár Mihályné Komplex módszere és a Pető-módszer. Ezeket egészíti ki a Budapesti Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet gyermekneurológusával folytatott interjú. Az összehasonlíthatóság érdekében azonos szempontok mentén kerültek kikérdezésre a válaszadók, amelyek elsősorban összefüggések és szakmai kapcsolódások feltárására irányultak (mint például,

hogy mely terápiákkal kooperálnak, vagy hogy kinek ajánlott az aktuális módszer diagnózis, esetleg anamnesztikus háttér alapján).

A kutatásoknál elvárható tudatosság és következetesség ötvöződik olvasmányos stílussal a könyvben, amely jól illeszkedik lehetséges célközönsége elvárásaihoz. Kevésbé a tudományos kutatók közössége, sokkal inkább a mozgásterapeuta szakemberek, gyógypedagógusok, de akár érintett szülők köre a könyv célcsoportja, akik számára a könyv stílusa, nyelvezete, szerkezeti felépítése, megjelenése mind képi illusztrációival, mind pedig a választott tipográfiai elrendezéssel jól illeszkedik.

Módszertani leírása világos, a könyv strukturálási szempontjait is jól láthatjuk, továbbá egyértelmű már kezdettől fogva, hogy a szerző a kitűzött célját, vagyis a terápiák összevetését milyen módon, táblázatos formában képzei el. Ennek előnye, hogy már a bevezető sorokban említett mozgásterápiás protokoll szempontjaival is összevethető, ami tovább erősíti a kitűzött célt, hogy a szakemberek az összehasonlító munkák révén valóban megragadható támpontokat kapjanak a témában.

A problémaválasztás relevanciáját a szakmai tapasztalatok adják, így az interjúalanyok motiváltsága is érthető, törekednek kézzel fogható tamponokat adni az olvasónak.

Jelentős szempont a könyv olvasása során, hogy a vizsgált mozgásterápiák köre világosan körülhatárolt. Életkori szempontot határoz meg a szerző, amely az elemzett mozgásterápiák körét szűkíti, illetve a tanulásban akadályozott személyek számára nyújtott eljárásokat érinti. Ezzel egyúttal néhány eljárás kimarad a bemutatásból, amelyről örömmel olvasnánk hasonló mélységben, azonban a szerző ezzel inkább segíti az olvasó tájékozódását, hogy a fókuszat kevesebb terápiás megközelítésen tartja. A ritkán használt terápiákat nem veszi górcső alá, főként a népszerűbb, ezáltal gyakrabban ajánlott megközelítéseket elemzi. Ezeknek a határoknak a kijelölése létfontosságú, mivel külön kutatási kérdésként fogalmazódik meg az is, hogy vajon mit

értünk a mozgásterápiák gyűjtőfogalom alatt. Ennek meghatározására a korábbi idézett munkák is tesznek javaslatot, Papp Zsuzsanna munkája pedig világos keretek közt marad.

A könyv elméleti ismereteket is tartalmaz az interjúk szintézise mellett. Tanulásban akadályozott gyermekek mozgásfejlődésének sajátosságairól, a mozgásfejlődés és az agy fejlődésének menetéről kapunk leírást. Érdekes megközelítés a terápiák célközönségének meghatározása, ahol a fejezet az idegrendszeri éretlenség vagy a tanulásban akadályozottak tüneteit tekinti át. Elsősorban tehát ezekre nyújtanak megoldásokat a könyvben tárgyalt terápiák. Ezt követi a könyvben egy-egy terápia részletes áttekintése. A könyv legösszetettebb fejezete ez, amely alpontjaiban is igyekszik az érintett mozgásterápiák komplex fogalmi rendszerében irányítónak szolgálni. Nincs könnyű helyzetben a szerző, mert az eljárások változatos szakirodalmi háttérre építenek, s habár vannak kapcsolódások közöttük (amelyekre időnként külön ki is tér a szerző (például az alapozó terápia és Kulcsár Mihályné módszerének közös gyökereiről szóló alfejezet), olyan kifejezések összhangját igyekszik megteremteni, mint gyógyítás/fejlesztés/terápia, vagy mint a szenzoros integráció, a szenzoros feldolgozás, a pszichomotoros területekre irányuló módszerek vagy a szenzomotoros fejlesztés, melyek az eltérő eljárások fogalmi készletéhez tartoznak, ezzel nehezítve az összehasonlíthatóságot közöttük.

Egy gyermekneurológus véleményéről is olvashatunk az interjúsorozat zárásaként. Az interjúalany olvasata új szempontokat nyújt a mozgásterápiák hatékonyságának elemzéséhez. Jelentős tapasztalattal bír a gyermekek fejlődésének megítélésében, mivel számos gyermek esetében a terápiás folyamatot megelőzően és azt követően is végez vizsgálatokat.

A fejlődés fontos kritériumának tekinti, hogy a gyermekek élvezték-e, örömmel vettek-e részt a terápián, amelynek kulcsfigurája a terapeuta személye.

Papp Zsuzsanna átfogó, alapos áttekintése mély elemzés a gyermekek fejlesztésében alkalmazott terápiák egy köréről. A munka egyedisége a terápiák bemutatásához használt sajátos megközelítés, a mozgásterápiák képviselőivel készített interjúk alapján a tanulásban akadályozott gyermekek esetén alkalmazott mozgásterápiák összehasonlítása. A könyvet jól használhatják a témában tájékozódni kívánó, elsősorban az óvodás, kisiskolás korosztályban érintett gyógypedagógusok, pedagógusok, illetve szülők is.

Irodalom

- Gereben Fné (2022): A gyógypedagógiai folyamat nevelési és terápiás összefüggései – a nevelési terápia alapkérdései a neveléstudomány diszciplináris rendszerében. *Gyógypedagógiai Szemle*, 50 (1), 1-22.
- Kereki J., Lannert J. (szerk.) (2009): *A korai intervenció intézményrendszer hazai működése. Kutatási zárójelentés*. Kézirat. TÁRKI-TUDOK Zrt.–Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, Budapest
- Kereki J. (szerk.) (2015): *Kliensút keletre*. Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. Budapest
- Nagyné Klujber M. (2021): (Mozgás)terápiás körkép az iskolaérettség kapcsán. Eger, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Líceum Kiadó
- Szvatkó A., Arató D., Bodnár E., Fodorné Földi R. (2021): *Mozgásterápiás protokoll a kora gyermekkori intervencióban*. Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft., Budapest.